

de scenografie poloneză, ale cărei prime creații importante se deslușesc de pe la sfîrșitul secolului trecut, conferențiarul a căutat să sublinieze aportul ei specific național. Desigur, acest aport n-ar fi fost posibil în afara înaltelor obiective etice și estetice ale teatrului polonez, în afara slujirii pasionate a celor mai valoroase piese originale. Proiectarea unor machete și schițe scenografice au contribuit la lămurirea ascuțitorilor. Astfel, am putut vedea decorurile create de trei generații de scenografi: de la cele ale lui Wyspianski (pentru piesele lui Mickiewicz) și Fricz (pentru dramele lui Kraszinski), la Proszko (colaborator al regizorului progresist Leon Schiller, la montarea pieselor lui Slowacki) și Daszewski (pentru comediile lui Fredro). Generația tinerilor scenografi de după ultimul război este reprezentată de nume ca Loszinski, Nowicki, Jankowska, Tosta etc. În general, sînt realizate decoruri de vastă perspectivă, arhitecturate cu pricepere, în care linia și culoarea sînt dispuse după finalitatea ideologică și emoțională a întregului spectacol. De incontestabil talent, scenograful polonez obțin decoruri care dau orizont larg acțiunii scenice, o desfac de tot ce ar putea să-i restrîngă și să-i întimizeze cadrul, străduindu-se să pună în lumină semnificația ei socială.

Printre machetele înfățișate au fost, e drept, și unele care plătesc tribut unei concepții formaliste despre artă. Totuși, nu decorurile expresioniste, constructivistice sau suprarealiste au rămas în memorie, ci acelea în care realitatea este transfigurată de caldă poezie, acelea străbătute de un viguros suflu romantic sau însorite de un umor optimist.

Aliată cu imaginile proiectate, conferința criticului polonez W. Natanson a reușit să înmulțească cunoștințele publicului de specialitate, îmbogățindu-i totodată și experiența emoțională.

I. Cz. b.

INIȚIATIVE, ACȚIUNI, NEAJUNSURI...

Inceputul actualei stagiuni s-a caracterizat, pe lângă altele, și prin aceea că cele mai multe dintre teatre — decise, într-o mai mare măsură decît în anii precedenți, să-și sporească eforturile îndreptate spre stringerea legăturilor cu publicul — au prevăzut în planurile lor de activitate, o seamă de acțiuni, orien-

tate către acest scop, acțiuni care ni se par interesante, variate și prevestitoare a unor roade bune. Aproape nu există nici un teatru care să nu-și fi propus sporirea numărului deplasărilor în întreprinderi și la sate, îmbunătățirea și împropățarea repertoriului care urmează a fi prezentat acolo, organizarea de conferințe experimentale privitoare la creatori și opere de seamă din istoria teatrului românesc și universal, consfătuiri cu responsabilii culturali și cu spectatori etc., etc. La rîndul lor, organizațiile obștești din diverse întreprinderi au inițiat alte acțiuni închinată aceluiași scop. Dintre aceste prevederi și făgăduieli ce se cer a fi împlinite (unele au și început), vom aminti cîteva care atrag atenția în mod deosebit. Astfel, Teatrul Național „I. L. Caragiale“ a organizat o expoziție volantă, menită să oglindească realizările teatrului în cei 15 ani de la Eliberare. Expoziția — alcătuită din panouri cu fotografii, grafice, afișe, reproduceri, facsimile și documente, înfățișînd dezvoltarea Teatrului Național în anii puterii populare — va fi instalată, pe rînd, în cluburile marilor uzine și fabrici bucureștene.

De asemenea, Teatrul Național „I. L. Caragiale“ a mai inițiat la sfîrșitul lunii octombrie o consfătuire cu delegații culturali ai principalelor întreprinderi din Capitală, în care s-au discutat cîteva probleme de seamă ale muncii comune de atragere și educare a spectatorilor.

Teatrul Național din Cluj și-a propus să organizeze o stagiune fixă, prezentînd toate spectacolele din repertoriul său, la Atelierele C.F.R. „16 Februarie“, la Uzina „Carbochim“, în sala clubului „Metalul“ și la Căminul cultural din Someșeni. După fiecare premieră, teatrul intenționează să organizeze consfătuiri cu spectatorii, în care să fie dezbătute și lămurite problemele ridicate de piesele și spectacolele respective. Teatrul de Stat din Satu Mare a înlesnit, prin emiteria unor abonamente (pînă în momentul de față peste 250), tîrănilor colectivști din comunele învecinate, ca: Lazuri, Ambud, Păulești, să vizioneze spectacolele sale, punînd, cînd e cazul, la dispoziția acestor abonați, autobuzul propriu.

Teatrul Național din Iași își propune, la rîndul său, pe lângă prezentarea unui număr de 100 de spectacole în afara sediului, numeroase recitaluri, simpozion literare, precum și reluarea concursurilor pentru elevi și tinerii muncitori, intitulate „Prietenii teatrului“, avînd ca obiectiv popularizarea unor figuri de seamă

ale teatrului romănesc și stimularea interesului tinerilor pentru teatru.

Dintre acțiunile izvorite din inițiativa organizațiilor obștești din întreprinderi, trebuie amintită înființarea cercurilor „Prietenii teatrului“. Aceste cercuri au drept obiectiv educarea gustului artistic al muncitorilor, facilitarea apropierii lor de operele de artă. Numai la București, numărul acestor cercuri trece astăzi de 270, însumând peste 4.000 de muncitori tineri și vîrstnici. Cercurile „Prietenii teatrului“ desfășoară o activitate variată și plină de interes. Printre alte acțiuni, trebuie amintite întîlnirile cu actori sau regizori, vizionările colective de spectacole, discuțiile pe marginea lor, promovarea actorilor amatori etc.

Interesîndu-se îndeaproape de bunul lor mers, Comitetul orașeneș U.T.M., în colaborare cu filiala S.R.S.C., pregătește pentru membrii acestor cercuri un ciclu de expuneri cu teme adecvate. Am stat de vorbă cu cîțiva membri ai unora din aceste cercuri. Ei au asistat la nenumărate spectacole și sînt „la zi“ cu ce e nou pe tîrîmul teatral. Ion Dragomirescu de la Uzinele „Mao Țze-dun“, bunăoară, a văzut printre ultimele spectacole: *Vlaicu și feciorii lui*, *Partea leului*, *Hamlet*, *În Valea Cucului* ș.a., și are opinii foarte juste pentru fiecare din ele. Și la Uzinele „Semănătoarea“, în brigăzile de tineret „Vasile Roaită“, „13 Decembrie“, în cele din secția cardane, preparat, turnătorie și altele, tinerii muncitori discută în colectiv spectacolele de teatru. Tot aici, comitetul U.T.M. a inițiat diferite anchete, în scopul de a cunoaște gustul spectatorilor muncitori.

Casele de cultură studențești intenționează, de asemenea, să înființeze *teatrucluburi*, a căror activitate teoretică și practică urmează să fie îndreptată spre adîncirea problemelor de estetică marxist-leninistă și combaterea teoriilor burgheze despre artă.

Fără îndoială că teatrele și organizațiile obștești și-au propus și alte acțiuni meritorii. Deși asistăm chiar la traducerea multora din ele, nu putem

însă lăsa la o parte unele neajunsuri, unele scăpări din vedere, care mai caracterizează această muncă. Recent, cu prilejul consfătuirii pe care a organizat-o Teatrul Național, responsabili culturali au relevat cîteva din aceste neajunsuri ce apar în domeniul colaborării teatrelor cu întreprinderile din Capitală. S-a scos astfel în evidență lipsa materialelor de popularizare. Teatrele nu pun la dispoziția responsabililor culturali în număr îndestulător (uneori chiar deloc), afișe, programe, recenzii asupra pieselor aflate pe afiș. Conducerile teatrelor nu facilitează totdeauna vizionarea în avanpremieră de către responsabili culturali a noilor spectacole, așa cum făgăduiseră cu un alt prilej. În planurile de deplasări ale teatrelor (care se cer a fi coordonate de secția culturală a Sfatului Popular) sînt trecute uneori cu vederea întreprinderi mari, care dispun de săli de spectacole corespunzătoare. „Avem sală de spectacole, dar n-a venit încă nici un teatru la noi. Am avut recent niște lipsuri în legătură cu inovațiile, așa că ne-ar fi prins tare bine, de pildă, un spectacol cu *Mielul turbat*“, a arătat Constantin Ciobanu, delegatul întreprinderii „Steaua Roșie“.

Biletele nu se repartizează întotdeauna cu justețe, în sensul că nu se distribuie, pe baza contractelor, cele mai bune bilete, cum ar fi firesc. Munca de difuzare a билетelor se face uneori mecanic, fără ca activistul cultural care o îndeplinește, să recomande spectacolele, să scoată în evidență meritele lor. Unele teatre nu acordă atenția care s-ar cuveni ridicării calității artistice a spectacolelor, altele nu se preocupă în suficientă măsură de îmbunătățirea repertoriului. Nu s-au organizat pînă în prezent decît foarte puține consfătuirii cu spectatorii și cu responsabili culturali.

Toate aceste neajunsuri se cer a fi înlăturate cît mai grabnic, pentru ca legăturile între teatre și spectatori să devină și mai strînse, și mai rodnice.